

NEMZETKÖZI ADÓZÁS ELŐADÁSANYAG

Dr. Bozsik Sándor
egyetemi docens

TANTÁRGY CÉLJA

- Megismertesse a hallgatókat, hogyan lehet egy ország adórendszeréről informálódni
- Bemutassa, hogyan lehet egy ország adórendszerét értékelni a befektetők szempontjából
- Ismertesse azokat a fontosabb nemzetközi jogszabályokat, keretegyezményeket, amelyek a nemzetközi jövedelmek adóztatását szabályozzák, valamint bemutassa az EU adószabályait
- Értelmezze a transzferárképzés módszereit
- Nyújtson segítséget a megfelelő adótervezéshez!

TEMATIKA - ELŐADÁSOK

- 2016.02.08 - A nemzetközi adóztatás alapvető kérdései
- 2016.02.15 - Nemzeti és nemzetközi adójog kapcsolata
- 2016.02.22 - Az országok adószuverenitása
- 2016.02.29 - A kettős adóztatás kérdésköre
- 2016.03.07 - EU adóharmonizáció – A jogharmonizáció eltérő szintjei
- 2016.03.21 - Harmonizáció a közvetett adózás területén
- 2016.04.04 - Harmonizáció a közvetlen adózás területén, Az adóharmonizáció jövője
- 2016.04.11 - A transzferárazás
- 2016.04.18 - Adótervezés a közvetett adók területén
- 2016.04.25 - Adótervezés a közvetlen adók területén
- 2016.05.02 - A nemzetközi adótervezés eszközei
- 2016.05.09 - Adóegyezmények fajtái – OECD modellegyezmények

TEMATIKA - SZEMINÁRIUMOK

- 2016.03.11 – Nemzetközi adózási trendek
- 2016.03.18 – Az EU adójoga
- 2016.03.25 – Ki a rezidens és ki nem az?
- 2016.03.03 - Kettős adóztatás elkerülésének módszerei
- 2016.03.10 – OECD modellegyezmény felépítése, alkalmazási módja
- 2016.03.17 – A jogharmonizáció története
- 2016.03.24 – Adópéldák célország és eredetország szerinti adózásra
- 2016.03.31 – Társaságok adózása az Unióban
- 2016.04.07 – Prezentációk 1.
- 2016.04.14 – Prezentációk 2.
- 2016.04.21 – Prezentációk 3.
- 2016.04.28 – Transzferár dokumentáció
- 2016.05.05 – Adótervezés példák
- 2016.05.12 – Adótervezés példák

TANANYAG

- **Kötelező szakirodalom:**

- Dr. Herich György: Nemzetközi adózás, Penta Unió, 2012

-

- **Ajánlott szakirodalom:**

- 1. Dr. Herich György: Adótan kézikönyv, Penta Unió, 2015

- 2. Erdős Gabriella – Földes Gábor – Öry Tamás – Véghelyi Mária: Az Európai Közösség adójoga, KJK – Kerszöv, 2003

- 3. Tax reforms in EU Member States 2015, EUROPEAN ECONOMY 8|2015

- http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/eeip/pdf/ip008_en.pdf

- 4. Garnier G.- Gburzynska A.- György E., Mathé M.- Prammer D. - Ruà S. - Skonieczna A. (2013): Recent Reforms of Tax Systems in the EU: Good and Bad News Taxation Paper 39. ISBN 978-92-79-33185-5

KÖVETELMÉNYRENDSZER

- ***Az aláírás megszerzése:***

- Aláírás: feltétele a szemináriumok 70%-n a részvétel

- ***A vizsgára bocsájtás feltétele:***

- Az előtanulmányi feltételben jelzett tantárgy(ak) teljesítése + az adott tantárgyból az aláírás megszerzése.

- ***Gyakorlati jegy/kollokvium teljesítésének módja, értékelési szempontjai:***

- Egy tetszőlegesen kiválasztott OECD ország adórendszerének bemutatása Word formátumban, hivatkozások megjelölésével 10-15 oldal terjedelemben a szorgalmi időszak utolsó előtti hetének elejéig (20 pont). Az esettanulmány prezentációja PowerPoint formátumban készítendő el, amit a szemináriumok előre megjelölt időpontjában kell előadni (20 pont). Írásbeli dolgozat: nemzetközi adózás témaköréből (fogalom, feleletválasztós és esszé kérdés) a szorgalmi időszak végén (40 pont)

-

- ***Értékelése:***

- Összpontszám: 80 pont. 0 - 40 pont (1) elégtelen; 41 - 50 pont (2) elégséges; 51 - 60 pont (3) közepes; 61 - 70 pont (4) jó; 71 - 80 pont (5) jeles

ORSZÁGTANULMÁNY (PREZENTÁCIÓ) FELÉPÍTÉSE

- Bevezetés (ország földrajzi elhelyezkedése, mérete, népessége, fejlettségi színvonala (GDP/fő), gazdasági szerkezete, fő exportcikkei, egyéb érdekességek (1. oldal)
- Adóbevételek megoszlása (közvetett adók, jövedelemadók, társadalombiztosítás bevételei, vagyonadók) Eltérés az EU átlagtól (forrás: <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do>) 2012-es a legfrissebb (1 oldal)
- Adófajták bemutatása (forrás: http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxSearch.htm) Táblázat ajánlott oszlopa: Adófajta neve, Adóalany, Adótárgy, Adóalap, Adómérték, Adómentesség (példa), Adókedvezmény (példa) A 2-es csoport táblázati beosztását kell alkalmazni. (3-4 oldal)
- 2015-ös adóreformok ismertetése és EU ajánlásokkal való ütköztetése. (3-4 oldal)
 - Csökken-e az adóteher a GDP %-ban?
 - Csökkennek-e az élők munkát/jövedelmeket terhelő adók, és nőnek-e a fogyasztást terhelő adók?
 - Nő-e vagy csökken-e a jövedelemadók progresszivitása? (Vagyoni egyenlőtlenségek csökkentése versus teljesítményösztönzés)
 - Nő-e a környezetvédelmi és a vagyonadók részesedése?
 - Ösztönzi-e az adórendszer a kutatás-fejlesztést, a beruházásokat és a munkahelyteremtést?
 - Semleges-e az adórendszer a befektetések jövedelmeire (osztalék- és kamatjövedelem adózása)
 - Hogyan küzd a kormányzat a feketegazdaság ellen?
- Összefoglalás (általánosságban a keynesi, vagy a monetáris adófilozófiát tükrözi az₇ adórendszer)

A NEMZETKÖZI ADÓZÁS ALAPVETŐ KÉRDÉSEI

- Az egyes adórendszerek, adószabályok eltéréseiből adódó adótervezési lehetőségek
- Kettős adóztatás vagy kettős „nem-adóztatás”
- Jövedelemadók
 - Illetőség/forrás konfliktusa
 - Jövedelemfajták, személyek eltérő kategorizálása
- Közvetett adók
 - Az adóztatás helye:eredet/célország szabály konfliktusa
 - Tranzakciók eltérő kategorizálása
- Transzferárazási kérdések multinacionális vállalatcsoportokon belüli tranzakciókkal kapcsolatban
- Adóverseny, befektetés-ösztönzés

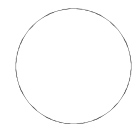
ADÓZTATÁS ÉS AZ ÁLLAMOK SZUVERENITÁSA

- Az államok szuverén joga az adóztatás és a pénzverés
- Központi adókról parlament hoz törvényeket, a helyi adókról az önkormányzat közgyűlése
- Nemzetközi adóztatás feladata, hogy összehangolja a különböző államok adóztatási gyakorlatát.
- Problémás területek:
 - Külföldi munkavállalásból származó jövedelem
 - Export-import ügyletek adózása
 - Vámunió
 - Tőkejövedelmek adóztatása
 - „Adóparadicsomok”

KETTŐS ADÓZTATÁS FELOLDÁSA

- o Önmérséklet
- o Bilaterális egyezmények
- o Unilaterális egyezmények (Unió)

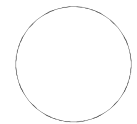
- o Bilaterális egyezmények jogforrása
 - OECD Modellegyezmény
 - USA Modellegyezmény
 - ENSZ Modellegyezmény

EGYEZMÉNYEK FAJTÁI

Típusegyezmények

- OECD Modell Egyezmény
- USA Modell Egyezmény
- ENSZ Modell Egyezmény

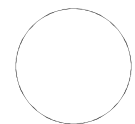

NEMZETKÖZI EGYEZMÉNYEK

Az egyezmények céljai

- Kettős adóztatás elkerülése
- Illetőség és forráselv eltéréseinek feloldása
- Adóztatási jog felosztása
- Korlátozzák a kivethető adó mértékét (minimum és maximum)

Magyarországnak jelenleg 63 hatályos egyezménye van (2015)

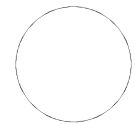

ADÓEGYEZMÉNYEK ELŐNYEI

- Információcsere, segítségnyújtás adóelkerülőkkel szemben
- Káros adóverseny kiküszöbölése
- Adóparadicsom szankcionálása
- Jogi biztonság, befektetővédelem

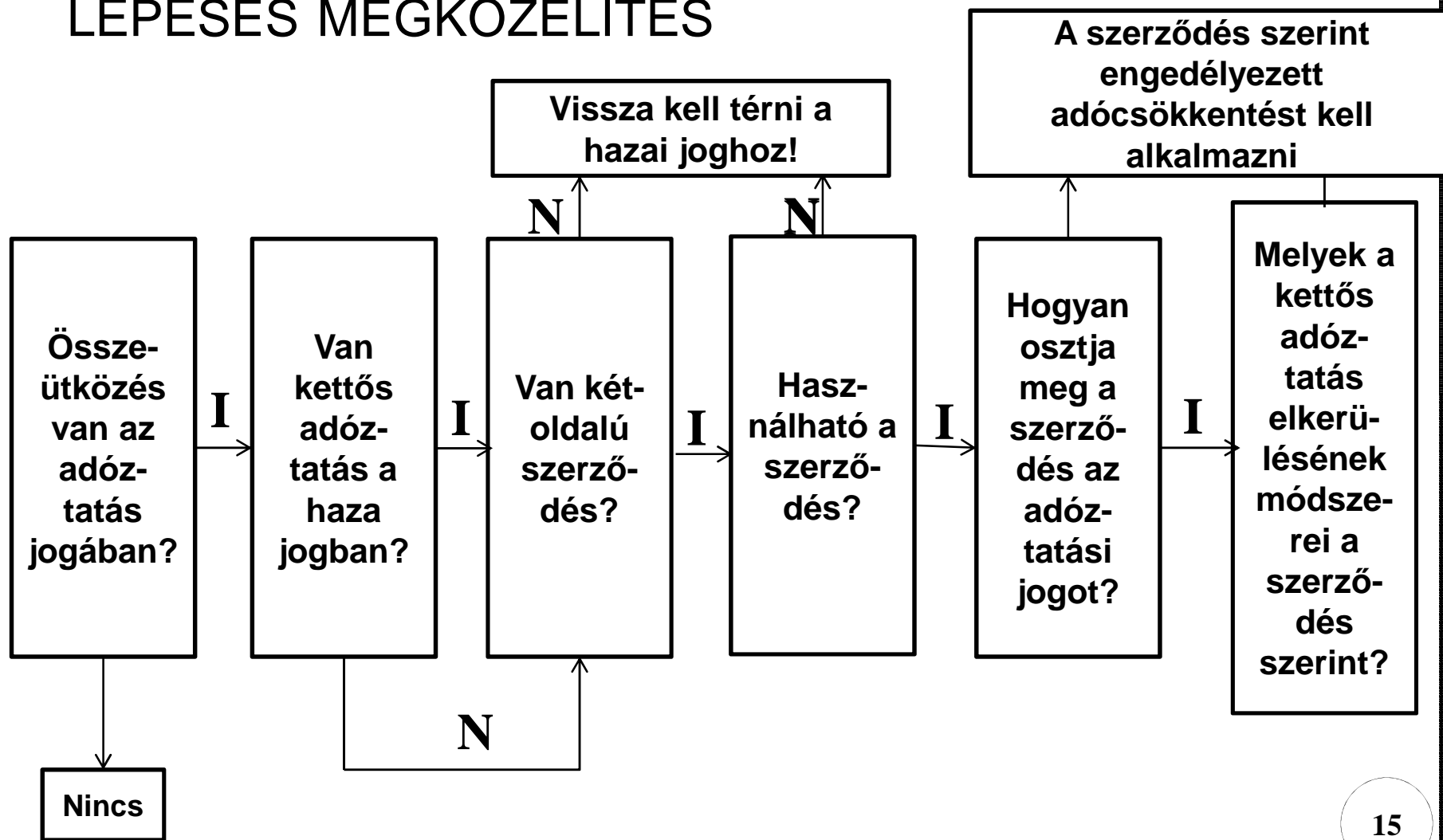
OECD MODELL EGYZEMÉNY FELÉPÍTÉSE

1. Személyi hatály
2. Egyezmény hatálya alá tartozó adók
3. Általános meghatározások
4. Belföldi illetőségű személy
5. Telephely
6. Ingatlan vagyonból származó jövedelem
7. Vállalkozási nyereség
8. Hajózás, vízi és légi szállítás
9. Kapcsolt vállalkozások
10. Osztalék
11. Kamat
12. Jogdíj
13. Tőkenyereség
14. (Önálló tevékenységből származó jövedelem)
15. Nem önálló tevékenységből származó jövedelem
16. Igazgatók tiszteletdíja
17. Művészek és sportolók
18. Nyugdíjak
19. Közszolgálat
20. Diákok
21. Egyéb jövedelem
22. Vagyon
23. Kettős adóztatás elkerülése
24. Egyenlő elbánás
25. Egyeztető eljárás
26. Információcsere
27. Jogsegély
28. Diplomáciai és konzuli képviseletek tagjai
29. Területi hatály kiterjesztés
30. Hatálybalépés
31. Felmondás

EGYEZMÉNYEK KIALAKÍTÁSÁNAK MÓDJA – 6

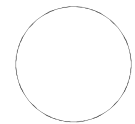
LÉPÉSES MEGKÖZELÍTÉS

ADÓEGYEZMÉNYEK GYAKORLATI ALKALMAZÁSA

Lépések:

- o Felmerül-e a kettős adóztatás?
- o A nemzeti adórendszer ad-e megoldást a kettős adóztatás elkerülésére?
- o Van-e adóegyezmény a két (vagy több) szóban forgó ország között?
- o Alkalmazható-e az egyezmény az adott ügylet tekintetében? (személyi, tárgyi, területi és időbeli hatály)
- o Hogyan határozza meg az egyezmény az adóztatási jogot az egyes országok között?
 - o Csak az illetőség országa
 - o Is-Is jövedelem korlátozással
 - o Is-Is adómérték korlátozással
- o Milyen módszert alapján kerülendő el a kettős adóztatás az egyezmény alapján?

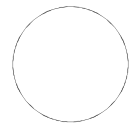

ADÓEGYEZMÉNYEK

Két ország közötti szerződésnél a Bécsi konvenció előírásait kell alkalmazni

Nem keletkeztetnek többletadót, csak hozzárendelik az adóztatás jogát egyik, vagy másik államhoz

Alkalmazandó cikkely – több is lehet, megegyezés kérdése

OECD MODELLEGEZMÉNY SZEMÉLYI HATÁLYA

- Azokra a természetes és jogi személyekre terjed ki, akik mindkét tagállamban belföldi illetőséggel rendelkeznek
- Példák:
 - külföldi munkavállalás
 - külföldi leányvállalat
 - külföldi tanulmányok
 - szabadalom külföldi hasznosítása
 - tőkejövedelmek
 - külföldön lévő vagyontárgy
 - szállítmányozás
 - export-import

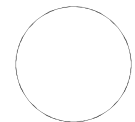
BELFÖLDI ILLETŐSÉG MEGHATÁROZÁSA

- Szerződő állam, annak közigazgatási egysége, hatósága
- Csak az illetékesség államában szerez jövedelmet, vagy ott végez gazdasági tevékenységet, vagy csak ott van vagyona

A csak belföldi illetékességűeknek korlátlan adókötelezettsége van az adott országban. Nem vonatkozik rá az egyezmény.

EGYEZMÉNYEK IDŐBELI HATÁLYA

- Egyezmény **alkalmazhatóságának feltétele**: *időbeli, tárgyi, személyi és területi* hatály egyaránt terjedjen ki az adott jövedelemre!
- Ha bármely hiányzik →nem alkalmazható az egyezmény!
- ***Időbeli*** hatály: mindkét állam megerősítette, nálunk: Országgyűlés is megerősítette.
Eltérés - kihirdetés és hatályba lépés.
- Forrásadóztatás (osztalék, kamat, jogdíj) – jellemzően: hatályba lépést követő naptári év január 1-én, vagy azt követően *keletkezett jövedelmek*,
- Egyéb adók: hatályba lépést követő naptári év január 1-én kezdődő, vagy azután következő *adóévre* alkalmazandó.

EGYEZMÉNYEK TÁRGYI ÉS SZEMÉLYI HATÁLYA

2. **Tárgyi** hatály: valamennyi jövedelemre és vagyonra
De nem járulékokra, áfára (az egyezmény megkötését követő új, de a korábbi adó típusokkal megegyező, hasonló adókra is alkalmazandó)
3. **Személyi**: azon jogalanyok (természetes személyek, jogi személyek, más olyan szervezetek, melyek saját nevük alatt jogot szerezhettek és kötelezettséget vállalhatnak).

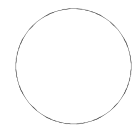
Személy nemcsak a természetes személy, azaz társaság és minden más személyi egyesülés!

4. **Területi** hatály - aláíró államok teljes területére (**teljes felségterületre**)

(Pl. 1978, évi 15. Tvr. Nagy-Britanniával kötött egyezmény:
„Egyesült Királyság: Nagy-Britannia és Észak-Írország, beleértve az Egyesült Királyság parti tengerén kívüli bármely olyan terület, amelyen a nemzetközi joggal és az Egyesült Királyság törvényeivel összhangban, a tengerfenék és az altalaj, valamint azok természeti kincsei tekintetében az Egyesült Királyság joga gyakorolható”

AZ EGYEZMÉNYEK ALAPJÁN JÖVEDELMEK ADÓZTATHATÓSÁGÁNAK JOGA, HELYE - TÍPUSOK

- o Adóztathatóság joga csak **egyik** állam – személy **illetősége** (pl. értékpapír értékesítése, nyugdíj) szerint ← egyezmények **előnyben részesítik az illetőség szerinti államot**
- o **Mindkét államban** – de forrás ország adóztathatósága korlátozott (osztalék, kamat)
- o Csak a **forrás országban** (ingatlan értékesítése – fekvés, azaz a jövedelem keletkezésének forrása - szerinti, igazgatótanácsi díjak)

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁGBAN FIGYELEMBE VEENDŐ JOGANYAGOK

1. A magyar adójogszabályok (magánszemély esetében Sza tv., de társaságokat is érinti Tao. 3. § és 28. §)

-Belföldi fogalma (illetőség) – magánszeméllyel legszorosabb kapcsolatban álló állam

-Teljes körű/korlátozott adókötelezettség

-Art. 4. számú melléklete + kifizető adatszolgáltatása

2. Az érintett külföldi állam adójogszabályai

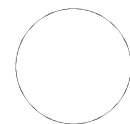
-különösen az illetőségre vonatkozóan

3. A kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezmény

(Megjegyzés: az Európai Unióba történő belépést követően kötelezően alkalmazandók az EU joganyagok is, így az EU hivatalnokai és más tisztviselői számára az EU által fizetett bérek, stb, közösségi adózás alá esnek, forrásadóként vonják, s mentesek a magyar adójogszabályok alól, továbbá diplomáciai és konzuli kapcsolatokról szóló jogszabályok is 1965. évi 22. Tvr.; 1987. évi 13. Tvr. - mentesítés)

KÖVETENDŐ ELJÁRÁS AZ ADÓZTATHATÓSÁG HELYÉNEK MEGÁLLAPÍTÁSA SORÁN

- 1) Illetőség megállapítása - legszorosabb kapcsolat - (tényleges külföldi?) kiindulás *Szja tv. alapján* eldönteni, egyezmény esetében *az is* vizsgálendő. Illetőségváltás nehezíti.**
- 2) Az Egyezmény megfelelő Cikkének kiválasztása – milyen jövedelemről van szó (amit nem találunk - keresni megfelelő jogcímet : pl. vállalkozásból kivont jövedelem– osztalék, vagy vállalkozási nyereség)**
- 3) Az adóztatásra jogosult állam meghatározása „*Egyik Szerződő Állam*” – *illetőség szerinti*, --„*Másik Szerződő Állam*” – *forrás ország***
- 4) Adóztatás a belső szabályok szerint**
 - + 1) Külföldiekre vonatkozó speciális eljárás (Art. 4. sz. melléklet)**
 - + 2) Az illetőség szerinti államban további adókötelezettség (beszámítás, mentesítés)**

BELFÖLDI FOGALMA

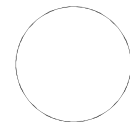
(SZJA TV. 3. § 2. PONT) 1. (MODELL EGYEZMÉNY SZERINT: „REZIDENS”)

- o **Magyar állampolgár** (kivétel: egyidejűleg más államnak is polgára és belföldön nem rendelkezik 1992. évi LXVI. tv. szerinti lakóhellyel, vagy tartózkodási hellyel)
- o Az **Európai Unió állampolgár**, aki a szabad tartózkodás jogát egy naptári évben legalább 183 napig Magyarországon gyakorolja, illetve
- o Harmadik országbeli állampolgár **hontalan** személy, aki **letelepedési** engedéllyel rendelkezik.
- o Az előzőekben felsoroltakon **túl** az is, akinek
 - csak Magyarországon van állandó lakóhelye, vagy
 - ha nincs állandó lakóhelye, ill. ha Magyarországon és más államban is van, akkor akinek a létérdekeinek központja belföld, illetve
 - ha az előzőek alapján illetősége nem állapítható meg, akkor akinek a szokásos tartózkodási helye belföld.

ELTÉRÉS a Szja tv. és az Egyezmények megközelítése között

BELFÖLDI FOGALMA 2.

- o Előfordulhat, hogy **mindkét állam belföldinek** tekinti a magánszemélyt
- o **Döntőbíró az Egyezmény**
- o 4. Cikk (lakóhely vagy illetőség) („**rezidens**” aki a szerződő államban lakóhelye, székhelye, üzletvezetésének helye alapján adóköteles jövedelemmel, vagyonnal rendelkezik. A személy nem feltétlenül magánszemély az egyezmények alapján).
- o Lépések (folyamatábrában levezethető)
- o **Állandó lakóhely – Szja tv. nem határozza meg** → (Art. 178. § 7. pont) az olyan lakóhely, ahol a magánszemély **tartós ott-lakásra** rendezkedett be és ténylegesen ott lakik. **Nem változik** az állandó lakóhely, ha a magánszemély **ideiglenes jelleggel huzamosabb ideig külföldön** tartózkodik, illetve előzetes letartóztatásban van vagy szabadságvesztés büntetését tölti. (Az egyezmények szempontjából **fontos lehet a szokásos tartózkodási hely is** Art. 178. § 26.).

LÉPÉSEK AZ ILLETŐSÉG MEGHATÁROZÁSÁNÁL

1. Magyar/külföldi állam adójogszabálya – egyikben sem belföldi → nem alkalmazható Egyezmény → ekkor magyar adójogszabályok
2. Mindkettőben belföldi → Egyezmény dönt/ Ha csak az egyik államban → állandó lakóhely → illetőség
3. Mindkettőben állandó lakóhely → létérdek központja → illetőség
4. Egyikben sincs állandó lakóhely/vagy létérdek központja nem határozható meg → Szokásos tartózkodási hely → illetőség
5. Szokásos tartózkodási hely mindkét államba/vagy egyikben sincs → állampolgárság → illetőség
6. Csak egyik állam állampolgára → állampolgárság → illetőség
7. Állampolgárság mindkettőben/vagy egyikben sem **ILLETŐSÉG**
KÉRDÉSBEN: PM-k közötti egyeztető eljárás (nálunk most: NGM)

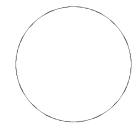
KÜLFÖLDI ILLETŐSÉG MEGHATÁROZÁS - A KIFIZETŐ SZEMPONTJÁBÓL

- Illetőségigazolás (Art. 4. számú melléklet 7. pont) szerepe!!
- Külföldi adóhatóság által kiállított igazolás magyar nyelvű **szakfordítással** ellátott okirat másolata (2010. december 31-ig hiteles fordítás kellett) /*nyilatkozat* fontossága kifizető feladatai! Mi történik *nyilatkozat elmulasztása* esetén?

Mi történik *nyilatkozat adás, de illetőségigazolás adásának elmulasztása* esetén?

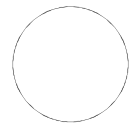
- *A kifizető nem vonhatja kétségbe az igazolás tartalmát*
- *Az adóhatóság igen - ellenőrzés során*
- Az igazolás felhasználása a **magánszemély felelőssége**
Megjegyzés: vannak olyan adóhatóságok, melyek nem állítanak ki illetőségigazolást pl. **bolgár** adóhatóság jövedelemigazolást, de ez is elfogadható←az Art. 4. számú melléklete nem pontosítja, hogy milyen adatokat tartalmazzon)

A magyar adóalany nyilvántartásban **nem szerepel az illetőség!**

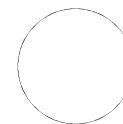
PÉLDA ILLETŐSÉG MEGHATÁROZÁSRA, ILLETŐLEG ANNAK NEHÉZSÉGEIRE

- Magyar állampolgár, német illetőségigazolás →
külföldi
- Német állampolgár, nincs igazolás → belföldi
- Magyar/mexikói kettős állampolgár mexikói illetőségigazolás nincs egyezmény
→ illetőség megállapítása Szja tv. alapján

KÜLFÖLDI ILLETŐSÉG AZ ADÓHATÓSÁG SZEMPONTJÁBÓL

- A külföldi illetőségigazolás **csak** azt igazolja, hogy a magánszemély a külföldi állam jog szerint külföldi
- Az **Egyezmény alapján még lehet magyar (pl. mindkét államban van állandó lakóhely – ennek alapján belföldi mindkét államban, de létérdekközpontja Magyarország)**
- Ha az ellenőrzés szerint **mégis magyarnak** bizonyulna, akkor **nem az Art. 4. számú** melléklet szerint kell eljárni
- Nem a kifizető felel, hanem a magánszemély!!

TELEPHELY, ÁLLANDÓ BERENDEZÉS 1.

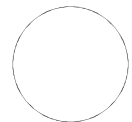
ADÓZTATHATÓSÁG HELYÉNEK MEGÁLLAPÍTÁSA

SZEMPONTJÁBÓL FONTOS

- Elsősorban vállalkozási nyereség, szabad foglalkozás eseteiben különösen, de más jövedelem típusoknál is lehet jelentősége
- Állandó üzleti hely – nem feltétlenül üzletvezetés helyét jelenti (fixed place of business) ← **térben állandó**, de fontos az **időbeli állandóság** is
- Térben és időben is állandó (**időben**: nem kell folyamatosság, de **rendszeresség!**)
- **Térben behatárolható** (kis mozgás)
- Időben jellemzően 6 hónap – egyezményenként változik pl. Amerikai, német 12 hónap építési terület, építkezési, szerelési munkálatok, India 9 hónap, román 9 hónap)

TELEPHELY 2.

- o **Mi lehet telephely?:** üzletvezetés helye, fióktelep, iroda, gyártelep, műhely, természeti kincsek kiaknázására szolgáló terület (pl. bányá) → jellemzően eszköz, ingatlan, építkezés, szerelés munka helye (esetleg ügynök)
- o Ha magyar állampolgár egy külföldi cégnek dolgozik nálunk, meghatalmazása kiterjed arra is, hogy a **cég nevében szerződést** kössön → Modellegyezmény szerint telephelyet keletkeztet Magyarországon.
- o **De nem telephely:**
 - berendezések, készletek, melyet cég raktározásra, kiállításra, szállításra használ,
 - készletek, melyeket csak azért tartanak, hogy egy másik vállalat feldolgozza azokat,
 - állandó üzleti hely, melyet csak áruk vásárlására, információk szerzésére használnak, illetve kiegészítő tevékenységet végeznek ott (lásd pl. német egyezmény).

JÖVEDELEM TÍPUSOK ADÓZTATHATÓSÁGÁNAK HELYE: VÁLLALKOZÁSI NYERESÉG ÉS SZABAD FOGLALKOZÁS (EZ UTÓBBI MEGSZÜNT A MODELL EGYEZMÉNYBEN 2000-TŐL)

- Az első vizsgált jövedelem típusok *elsősorban nem* magánszemélyekre vonatkoznak.
- A két fogalom gyakorlatilag megegyezik
- A vállalkozásból származó jövedelem a személy (így magánszemély is) *illetősége szerinti* államban adózható
- *Kivéve*, ha van külföldi telephely/ állandó berendezés
- Ebben az esetben az telephelynek/állandó berendezésnek betudható jövedelem a telephely szerinti államban adózik

Telephelynek betudható nyereség: az a nyereség, amelyet várhatóan **elérne**, főként az anyacéggel együttműködve, **ha független céggént venne részt** a tevékenységben.

- Ha A ország a fentiek alapján **kiigazítja** és így adóztatja meg a telephelynek betudható nyereséget, akkor B országnak ennek megfelelően kiigazítást kell tennie.

Szja tv. 49/B § (8), (9), (15) bekezdések [Adóalap ne tartalmazza a külföldi telephelynek betudható adóalapot, ha a nemzetközi egyezmény így rendelkezik; a vállalkozói adóalap után fizetendő adó a külföldi telephelynek betudható vállalkozói adóalap után igazoltan megfizetett adó 90 %-ával, de legfeljebb erre az adóalapra az átlagos személyi jövedelemadó szerint kiszámított adóval csökkenteni kell; külföldi telephely bevétele a telephellyel összefüggő költségekkel csökkent; esetleges arányosítás – 49/B § (15) bekezdés b) pontja.]

KAPCSOLT VÁLLALKOZÁSOK (MODELL EGYEZMÉNY 9. CIKKE - MULTINACIONÁLIS VÁLLALKOZÁSOK ADÓZÁSA:)

Mikor beszélhetünk kapcsolt vállalkozásról?

- Ha **A** országbeli **A** cég tulajdonosa B országbeli B cégnek, vagy
- Ugyanazok a személyek a tulajdonosai A és B cégnek is, **ÉS** A és B cég egymás között az arm's length feltételeknek nem megfelelő árakon kereskedik (Arm's length principle = a szokásos piaci ár elve. Ez a transzferárazás alapfogalma. A szokásos piaci árakat adott piacon, hasonló körülmények között, *független felek közötti ügyletekkel összehasonlítva* szokták megállapítani, illetve „helyreállítani”.)
- Ekkor A ország adóhatósága kiigazítással él – létrejön az „igazi” nyereség (volna!, és ez a **nagyobb nyereség** adóztatható.)
- **Emiatt B ország adóhatóságának ennek megfelelően kell kiigazítania** →csökkenteni az ottani nyereség adóját (újabb adóharc...)

Hajózás, légi szállítás (Modellegyezmény 8. cikke)

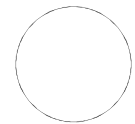
- Nemzetközi: csak ott adóztatható, ahol a vállalkozás tényleges üzletvezetése (place of effective management) van.
- Belföldi: csak ott adóztatható, ahol a vállalkozás tényleges üzletvezetése (place of effective management) van.
- **Ha ez egy hajó fedélzete, akkor ott adózik, ahol a hajó hazai kikötője van.**

IGAZGATÓK TISZTELETDÍJA (ME: 16 CIKK)

- **Igazgatósági tagságért** kapott jövedelem
- Egyes egyezmények ide sorolják a felügyelőbizottsági tagságért kapott jövedelme is
- **Ott** adóztatható, ahol a **társaság illetőséggel** bír→**forrás** országban
- **Azonban** az ügyvezető tevékenysége – **nem önálló**→eltérő adóztatási szabályok – ezek esetében nem önálló munka ellenértékére vonatkozó szabályok (később részletesen)

Művészek és sportolók (17. cikk)

- Ott adóztatható, ahol a tevékenységet végzi→**forrás** országban adóztatható
- Csak előadóművész, filmszínész, de nem rendező, producer, operatőr
- Arra a művész vállalatára is vonatkozik, amelyik a művész nevében részesül bevételben
- Magyar gyakorlat csak a vállalkozást tekinti ide tartozónak, a munkaviszonyt nem

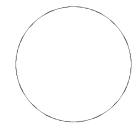
KÖZSZOLGÁLAT

- o **Állam, közszolgálati egység, helyi hatóság részére végzett** munka, közszolgálati térítés: közszolgálatból származott jövedelem
- o **Csak abban az államban adóztatható, amely állam részére a munkát, tevékenységet végzik,**
- o **A másik államban adóztatható, ha a magánszemély a munkavégzés helye szerinti államban is illetőséggel bír**
- o A közszolgálatra tekintettel kapott nyugdíjra is kiterjed a cikk hatálya – fontos szabály. Ha külföldi illetőségű magánszemély belföldön közszolgálati tevékenységet lát e: melyik állam köztestülete részére végzi a tevékenységet

Nyugdíj

A országban belföldi munkaviszonyára tekintettel fizetett nyugdíja csak ebben az államban adóztatható

ILLETŐSÉG szerinti MINDKETTŐ
főszabályként

EGYETEMI OKTATÓK, TANÁROK, TANULÓK ÉS GYAKORNOKOK, KUTATÓK

- Az **OECD Modell** egyezmény **tanárokkal, kutatókkal kapcsolatos külön szabályozó cikket nem tartalmaz. De** hatályos egyezmények jelentős része tartalmaz elkülönült szabályozást. **Amely egyezmény nem tartalmazza**→**tevékenység jellegétől függően** vagy nem önálló munka, vagy ha az egyezmény tartalmazza: szabad foglalkozásra előírt szabály alkalmazandó.
- **Egyezmények egy részében fogadó országban adómentesség – feltételhez** kötöten. Feltétel lehet pl. fogadó országba érkezés előtt másik országban belföldi illetőségű volt, vagy most is az. Lehet időtartamhoz kötött (Pl. Fr. O. fogadó országba érkezéstől számítottan két évig érvényes), lehet: csak külföldről kapott fizetésre vonatkozik (pl. Málta), gyakori feltétel, hogy kizárólag kutatás, oktatás lehet a tevékenység, és azok az intézmények, ahol a kutatás vagy főiskolai oktatás folyik, non-profit szervezetek(pl. Bulgária)
- **Az OECD Modell egyezményben külön cikk foglalkozik azokkal a tanulókkal, akik külföldön folytatják tanulmányaikat (20. cikk) –** tanuló vagy gyakornok ellátására, tanulmányi vagy szakmai képzésére teljesített **kifizetése, ha előzőleg másik országban belföldi illetőségű volt nem adóztatható, feltétel: csak tanulmányi vagy szakmai képzés, és kifizetések fogadó országon kívüli forrásból származzanak.**
- **Egyezményenként igen eltérő szabályok – általános szabály: fogadó országnak nincs joga az adóztatásra – eltérő feltételek,** lehetnek: belföldi illetőség másik államban, esetleg időtartamhoz kötve, juttatás fogadó országon kívüli forrásból.
- Kérdéses:az illetőség szerinti állam adóztathat-e?
- **Belföldi jogszabályok számos mentességet** biztosítanak az érkezőknek (pl. Szja tv. 1.számú melléklet 4.3.vendégtanár 4.4., 4.7.)

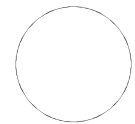
(MODELL EGYEZMÉNY: VAGYON 22. CIKK) INGATLANBÓL SZÁRMAZÓ JÖVEDELEM

- A országban (belföldi illetőségű) rezidens személy B országban fekvő ingatlanvagyonából szerzett jövedelme B országban adózik (**fekvés** szerint) → jövedelem forrása szerinti ország az adóztathatóság helye
- Ingatlanvagyon: részei a tartozékok (mezőgazdasági berendezések, állatok, földjogok, bányajogok)
- **Ugyanez** a szabály az **ingatlan hasznosítására** is → bérbeadás forrás ország jogszabályai
- **DE nem ingatlanvagyon:** hajók, légi járművek

Egyéb jövedelem (Modell egyezmény 21. cikk)

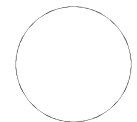
A országban rezidens (belföldi illetőségű) A személy olyan jövedelme, amelyről az Egyezmény nem rendelkezik, csak A országban adóztatható – illetőség szerinti állam az adóztathatóságra jogosult

- Ez más jövedelmekre nem terjed ki. Ha A személy B-beli telephelyen folytat üzleti tevékenységet, akkor a 7. Cikket kell alkalmazni.

NEM ÖNÁLLÓ MUNKA (15. CIKK)

- o *Nem határozzák meg a fogalmát az egyezmények (2001-től: ha az egyezményből adódóan a Szja tv. alkalmazandó→ha a szerződés szerint az egyezmény ezt annak tekinti, ha nincs szerződés→állam joga szerinti munkaviszony – nem önálló munka)*
 - o Adóztathatóság helye **fő szabályként illetőség**
 - o **Ettől eltérően** ott adóztatható: **ahol a munkát végzik**
 - o De mégis az **illetőség szerinti államban**, ha
 - a külföldin tartózkodás hossza nem több 183 napnál (adóéven, naptári éven, 12 hónapos időszakon belül) és
 - a térítést olyan munkáltató fizeti (vagy nevében fizetik), aki nem belföldi a munka végzésének helye szerinti államban, és
 - a költségeket nem a munkáltató telephelye vagy állandó bázisa viseli
- A három feltétel **egyidejű** érvényessége szükséges!

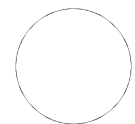

183 NAP SZÁMÍTÁSA

- o **Tényleges jelenlét** (Modell: már 1 perc is 1 napnak számít, de a Modell nem írja felül a konkrét egyezményeket. Egyezmények alapján ottani szabadság, munkaszüneti nap is beleszámít)
- o Német (előző egyezmény naptári év, jelenlegi: adóév), angol (adóév), szlovák(bármely 12 hónap) **egyezményenként nagy eltérések**

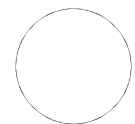
Példa:

Időszak	Német	Angol(E.04.04.- K.04.03.	Szlovák
01.01 - 08.30. Igen	Igen	Nem	
09.01 - 04.01. Igen	Nem	Igen	

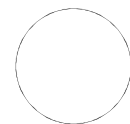
NEMZETKÖZI MUNKAERŐ- KÖLCSÖNZÉS (HÁRMAS EGYÜTTES FELTÉTEL SZÜKSÉGESSÉGE)

- Nemzetközi adóelkerülő gyakorlat- Miért?
- Helyi munkáltató, 183 napot meg nem haladó időszakban munkaerőt alkalmaz, külföldi munkaerő-kölcsönző közvetíti a külföldi munkaerőt. *Látszat:* egyidejűleg megvalósul a három feltétel→munkavégzés helyén mentesség az adózás alól, valójában külföldi munkaerő-kölcsönző – ő a tényleges munkáltató →nem áll fenn egyidejűleg a három feltétel, adózás munkavégzés helyén →*munkáltató a gazdasági munkáltató*
- **Modell egyezmény** szerint „*Munkáltató:* aki jogokkal rendelkezik az előállított munkára, viseli a kapcsolódó felelősséget és kockázatot – ezt látszatra az igénybe vevő látja el →itt a tartalom megelőzi a formát: azaz vizsgálendő ki gyakorolja a gazdasági munkáltató jogait (utasítás, munkavégzés helye, felhasznált idő és bérezés összefüggése, eszközök, stb.) : a kölcsönbe vevő, vagy a kölcsönbe adó.
- Ha beépül a kölcsönbe vevő munkáltató munkarendjébe: nem önálló munka, a munka végzés helye szerinti adókötelezettség,
- Ha nem →kiküldetés: azaz marad munkáltató a kiküldő, azaz a kölcsönbe adó→ adókötelezettség a kiküldő szerinti államé.

KÜLÖN ADÓZÓ JÖVEDELMEK – AMIT A MAGYAR ADÓJOGSZABÁLYOK ENNEK MINŐSÍTENEK)

- *Már láttuk*: ingatlanból származó jövedelem (magyar adó jogszabály: *külön adózó*), ingóra is ez vonatkozik (fekvés – forrás ország)
 - **Kamat** (Egyezmény 11. cikk; Eu: Megtakarítási irányelv – 2003/48/EK irányelv)(következő diák)
 - **Osztalék**(Egyezmény: 10. cikk) (Két államban)(következő diák)
Kamat, osztalék mindkét államban adóztatható
 - **Jogdíj**: szerzői jogokért járó díjazás (illetőség, kivéve telephely esetén)(Telephely esetén „transzferár”)
 - Tőkenyereség (Sajátos Szja tv. Ellenőrzött tőkepiaci ügylet)
 - Haszonhúzó nyilatkozat fontossága Art. 4. és 7. melléklete szempontjából
- Következőkben* – Modell egyezmény alapján – néhány típus – sajátosság

OSZTALÉK (MODELL EGYZMÉNY 10. CIKK)

Mi az? Részvényekből származó jövedelem

Fő szabály: A országban rezidens (belföldi illetőségű) A cég által B országbeli B személynek fizetett osztalék B-ben adóztatható, azaz **jövedelmet kapó illetősége** szerint,

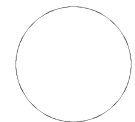
- o **DE adóztatható** A-ban is, azaz **forrás országban is**. Ha az osztalékot kapó B személy a végső tulajdonos (haszonhúzó), az adó a bruttó osztalék maximum 5 %-a lehet, **ha** a haszonhúzó olyan **társaság**, amely A cégnek legalább 25 %-os tulajdonosa – egyébként 15 %. Egyezményenként eltérő a „korlát”.
- o „*haszonhúzó*”: osztalék végső tulajdonosa

Kamat (Modell egyezmény 11. Cikk)

Mi ez? Mindenfajta követelésből (főként állami értékpapírokból, kötvényekből, adósságlevelekből) származó jövedelem.

- o A országban keletkező (forrás ország) és B országbeli rezidens (B-ben belföldi illetőségű) B személynek fizetett kamat B-ben adóztatható → fő szabály: **illetőség!**
- o **DE** adóztatható A-ban is, azaz forrás országban is. Ha azonban B (haszonhúzó) B-ben rezidens, az adón maximum a bruttó kamat 10 %-a lehet, azaz **korlátozott** az adóztathatóság!.

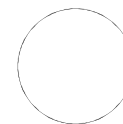
(**Megtakarítási irányelv** 2003/48/EK 2005. július –től Magyarországon is, fontos még az Art. 7. számú melléklet)

MEGTAKARÍTÁSI IRÁNYELV: 2003/48/EK RENDELET MAGYARORSZÁGON 2005. JÚLIUS 1-TŐL HATÁLYOS

- o Irányelv alapján: kamatjövedelmek adóztatásában együttműködő országok köre bővebb, mint Európai Unió.
 - o Nem illetőség szerinti kifizetőtől származó kamatjövedelem adóztatásának sikeressége érdekében két eljárás:
 - a) **automatikus információcsere** kifizető kifizetésről vagy jóváírásról *adatot szolgáltat kifizető szerint illetékes állami adóhatóságnak* – évente egy alkalommal, adóévet követő 6 hónapon belül, általános határidő: adóévet követő június 30. (kivétel Anglia eltérő adóév naptári év 04. 04- következő év 04. 03. → minden év október 4.
 - b) **kifizető általi forrásadó-levonás** - Ált. Unió, kivéve: Luxemburg; - Ausztria, Belgium 2010. december 31-éig.
Mértéke változott: 2005. július 1.-2008. június 30. 15 %,
2008. július 1. – 2011. június 30. 20 %,
2011. július 1-től 35 %.
- A levont adóban a két ország „osztózik”: 25 % forrásadó országa, 75 % személy illetősége szerinti állam. Kifizető: levont forrásadó → saját bank → haszonhúzó illetőség szerinti bankszámlára. → Nincs adóhatóság közötti információ.
- o **Forrásadót alkalmazó ország** – két mentesség – „önkéntes közzététel”
haszonhúzó kéri – ne
vonjanak adót → maga értesíti az illetékes adóhatóságot
- 3 évre szóló illetőségigazolás haszonhúzó részéről

Art. 7. számú melléklete

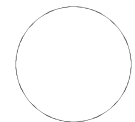
MAGYAROK KÜLFÖLDÖN

Ha van egyezmény:

- Ha Magyarországon adóztatható, akkor az általános szabályok szerint adóköteles
- Ha külföldön adóztatható, nem bevétel (szja-törvény 7. § (1) bek. m) pont)
- De az éves összes jövedelembe beszámít (3. § 75. pont)
- Rontja az adójóváírásra való jogosultságot
- 2011. előtt adóterhet nem viselő járandóság
- *A tőkejövedelmek esetében* a Modellegyezmény figyelembe vételével a beszámítás módszerét alkalmazza a személyi jövedelemadó törvény. **2011. január 1-től e szabály egységesen a Szja tv. 8. § (2) bekezdésébe került át (korábban külön-külön rendelkeztek a külföldön megfizetett adó beszámításának lehetőségéről a külön adózó jövedelmeket szabályozó szakaszok).**

Ha nincs egyezmény

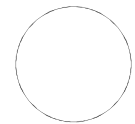
- Egyezmény hiányában a magyar magánszemély jövedelme Magyarországon adóztatható
- Ha másik államban is van adókötelezettség, akkor maximum a külföldi adó 90 százaléka csökkenti a magyar adókötelezettséget (Szja tv. 32. §)
- Ilyen esetben **nincs adóelőleg**

KÜLFÖLDIEK MAGYARORSZÁGON

1.

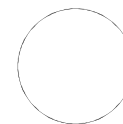
- Ha nem adóztatható Magyarországon, semmilyen adó nincs (jövedelemről nincs adatszolgáltatás a 1108-as bevallásban)
- DE ebben az esetben is lehet a kifizetőnek bevallási kötelezettsége (pl. adó levonás elmaradásának oka - adatszolgáltatás) 1108 (459. sor: „8”, „9” kód)
- Ha adóztatható, akkor a magyar szabályok szerint kell az adókötelezettséget megállapítani

SPECIÁLIS ELJÁRÁS KÜLFÖLDIEKRE

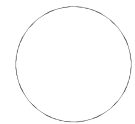
2.

- Art. 4. számú melléklet
- Illetőségigazolás (nyilatkozat)
- A külföldi illetőségű magánszemély helyett az adókötelezettséget a kifizető teljesíti
- Kifizető korlátlanul felel (téves mértékkel levont adóért)
- A külföldi személy is bevallást tehet/köteles azt tenni (szja-törvény 13. § (1) bek. j) pont)

SPECIÁLIS ELJÁRÁS KÜLFÖLDIEKRE 3.

- Visszatérítési eljárás (KÜIG)
- Bevallás akkor is, ha Magyarországon nincs adó (Art. 31. § (2) bek. 25. pontja)
- Adóazonosító jelet kell kérni a külföldi számára [kivéve osztalék, kamat : osztalékra: Art. 4. számú melléklet alapján, kamat: Art. 24. § (5) bekezdés]
- Kifizető hiányában a magánszemély 30 napon belül adóbevallást nyújt be és fizet (kivéve a telephelyre kirendelt személyt) Probléma adóévben nincs nyomtatvány.

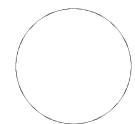

KIKÜLDETÉS SZJA TV. 3. § 11.

- o **DE:kiküldetésnek** minősülhet az is, *ha a külföldi munkáltató a külföldi magánszemélyt „kiküldi”* Magyarországra (nemcsak a 3. § 11. pontja szerinti fogalom)

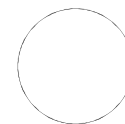

- o **Adómentes** a szállás, utazás megtérítése – „hivatali, üzleti utazás” (7. § (1) bek. g), q) pontok alapján)
- o **PI:** külföldi anya vállalat delegál vezető tisztségviselőt a magyar leány vállalathoz

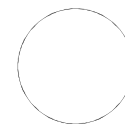
SPECIÁLIS ADATSZOLGÁLTATÁSOK

- 10K76 az Art. 7. számú mellékelte szerinti haszonhúzó magánszemély részére juttatott kamatjövedelemről
- 10K77 az Art. 7. számú mellékletet szerinti külföldi szervezet részére juttatott kamatjövedelemről
- 10K79 a külföldi személy részére 2010. évben kifizetett osztalékjövedelemről
- Hasonló adatszolgáltatások külföldről érkeznek

EGYÉB JÖVEDELEM – MAGYAR ADÓJOGSZABÁLY SAJÁTOSSÁGA

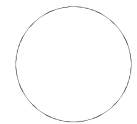
- o Alacsony adókulcsú államból (Szja tv. 3.§ 5.), ellenőrzött külföldi társaságból származó kamat osztalék árfolyamnyereség, vállalkozásból kivont összeg: egyéb jövedelem
- o Szintén egyéb jövedelem a fenti adóalanyok fel nem osztott eredménye
- o Szja-törvény 28. § (12)-(13) és (20)-22)
- o 2010-től

KETTŐS ADÓZTATÁS *ELKERÜLÉS MÓDSZEREI*

1. *MENTESÍTÉS MÓDSZERE (MODELL EGYEZMÉNY 23/A CIKK)*

- o Ha A államban rezidens A személy olyan jövedelmet szerez, amely az Egyezmény szerint adóztható B államban, A állam mentesíti e jövedelmet az adó alól = nem adóztatja!
- o **Teljes mentesítés:** ha A állam a B-beli jövedelmet egyáltalán nem veszi figyelembe.
- o **Progresszív mentesítés:** ha A állam a B-beli jövedelmet nem adóztatja, DE figyelembe veheti.
Pl. adóterhet nem viselő járandóság volt.

KETTŐS ADÓZTATÁS *ELKERÜLÉS MÓDSZEREI*

2. *BESZÁMÍTÁSOS MÓDSZER (MODELL EGYEZMÉNY 23/B CIKK)*

- o Ha A állam A (rezidens) személy teljes jövedelme (benne a B-ben szerzett jövedelmek) alapján számítja ki az adót, DE a B-ben szerzett jövedelmek után levonást engedélyez.
- o **Teljes beszámítás:** ha A állam megengedi a teljes B-beli adó levonását.
- o **Korlátozott beszámítás:** ha A állam a B-beli adónak maximum akkora hányadának levonását engedi, amennyi az adott összeg adója lett volna A-ban (másképpen: a levonás nem haladhatja meg a jövedelemre A-ban számított adó összegét). Magyar adójogszabály: **Szja tv. 8. § (2) bekezdés alapján 2011. január 1-től.**

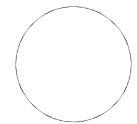
KÜLÖNÖS RENDELKEZÉSEK

EGYENLŐ ELBÁNÁS (MODELL EGYEZMÉNY 23. CIKK)

- A állam polgárait B állam nem sújthatja eltérő vagy megterhelőbb adókkal, mint saját állampolgárát.
- A állam vállalkozásait B állam nem adóztathatja kedvezőtlenebbül, mint saját vállalkozásait.
- Az uniós államok állampolgárait ez a Szja tv-be is bekerült → 1/A §

Adóbehajtásra vonatkozó jogsegély 27. Cikk:

- A Szerződő államok segítséget nyújtanak egymásnak költségvetési követeléseik beszedésében. E cikk alkalmazásának módozatairól kölcsönös egyeztető eljárás útján állapodnak meg.
- Az Európai Közösség együttműködési szabályainak alkalmazása → Art. 56-70. §

INFORMÁCIÓCSERE FONTOSSÁGA

- **Környezet:** a nemzetgazdaságok példátlan **liberalizációja és globalizációja, a külföldi tőkebefektetések és a valutamozgások szabaddá tétele**, de legalább megkönnyítése.
- Ezért **szükséges a nemzetközi adóhatóságok fokozott együttműködése**. Ennek kulcsmozzanata az INFORMÁCIÓCSERE

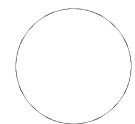
Formái

Hagyományos formák:

- Kérésre
- Automatikus (pl. kamat, osztalék pl. Art. 7. melléklet)
- Spontán: ha egy ország illetékes adóhatósága olyan információhoz jut, mely adóegyezményes partnerország adóztatási jogára vonatkozik)
- Szimultán adóvizsgálat – mindkét adóhatóság területén egyidejű vizsgálat

Nem hagyományos formák:

- Iparágat átfogó: nem egy konkrét adózó, hanem ágazat.
- Illetékes hatóságok meghatalmazott képviselőinek látogatásaira „másik szerződő államban”, házigazda hatóság engedélyével, bármelyik ország kezdeményezheti.

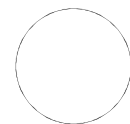

INFORMÁCIÓCSERE KITERJEDÉSE:

- Egyes magánszemély vagy vállalat illetősége, forrás ország jövedelem jelleg, egy adóbevallásban szereplő jövedelmek, költségek,
- Üzleti könyvek, nyilvántartások,
- Egy entitás alapító dokumentumai, változások dokumentumai, banki adatok, számviteli adatok, számlák, kereskedelmi szerződések másolatai

Korlátai:

- Adótitok,
- Reciprocitás: csak olyan mértékű adatok szolgáltatása, melyeket maga is be tudna szerezni saját joga alapján.
- Kereskedelmi, üzleti, egyéb titok,
- Banktitok, belföldi adóérdek , ha az infot szolgáltató maga is fel tudja is infot használni.

AZ OECD MODELL EGYEZMÉNY MIKÉNT OSZTJA FEL AZ ADÓZTATÁS JOGÁT

Adóztatni lehet az illetőség illetve a forrás országában

1. A jövedelem megadóztatható a forrás országban (pl.):

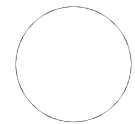
- Telephely jövedelme,
- Ingatlan vagyomból származó jövedelem
- Stb.

2. A jövedelem korlátozottan adóztatható a forrás országban

- Osztalék
- Kamat
- Jogdíj

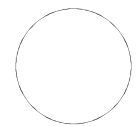
3. A jövedelem nem adóztatható a forrás országban

- Vállalkozási nyereség (kivétel, ha telephelyen keresztül végzi)
- Jogdíj
- Árfolyamnyereség (kivétel telephelyhez kapcsolódó)
- Egyéb jövedelem

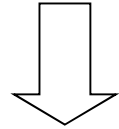

A HAZAI ADÓTERVEZÉS ALAPVETŐ JELLEMZŐI

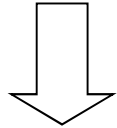
- **Mikrogazdasági fogalom**
- **Az adó optimalizálási folyamata az adótervezés**
(vállalkozások és természetes személyek az alanyai)
- **A vállalati adótervezés: a vállalat egyik legfontosabb költségelemét úgy kell meghatározni, hogy a fizetés (teher) minimális legyen**

- Az eredményalakítás tudománya – a lehetőségek tudománya

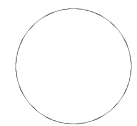

jogszabályi lehetőségek maximális kihasználása

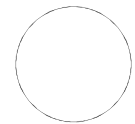
legális adóelkerülés

Időbeli és térbeli folyamat

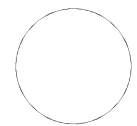
AZ ADÓTERVEZÉS CÉLJA

- **az adó mérséklése**
- **az adózási időpont optimalizálása**
- **országok közötti adóelőny kihasználása**
- **adókokozat csökkentése**

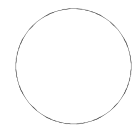
AZ ADÓTERVEZÉS CÉLJA TOVÁBBÁ

- **ellenőrzési következmény minimalizálása**
- **egyes adónemek tervezése**
- **egyes gazdasági események tervezése**
- **vállalkozás alapítása, átalakítása, megszüntetése, stb.**

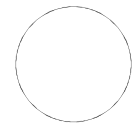
A VÁLLALKOZÁSOK ADÓTERVEZÉSI ESZKÖZEI

- ✓ **Stratégiai jellegű adótervezési döntések**
 - Új vállalatok alapítása, régiék megszüntetése
 - Felvásárlás, eladás
 - Átalakulások

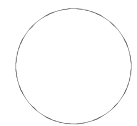
✓ **Hosszú távú döntések**

- A vállalkozások székhelyének, telephelyének megválasztása
- A jogi forma megválasztása
- a holding szerkezet megtervezése, stb.

- ✓ Középtávú döntések:
 - A finanszírozás megtervezése
 - Elszámoló-ár politika
 - Készletpolitika, stb.

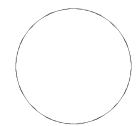
- ✓ Adótervezési módszer választása
 - Alulról, felülről irányuló tervezés ill. kombinált adótervezés
 - Statikus és dinamikus adótervezés

✓ Adóoptimalizálást célzó módszerek választása

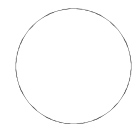
Például eredmény térbeli áthelyezése:

- befektetési eszközökkel
- szolgáltatás és pénzáramok segítségével
- elszámolási rendszerrel

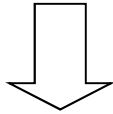

A MAGÁNSZEMÉLYEK ADÓTERVEZÉSÉNEK ESZKÖZEI

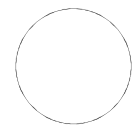
- Legfontosabb területek belföldön
 - tevékenységi forma választás
 - adónem tervezése
 - egyes események tervezése
- Határt átlépő jövedelmek esetén
 - ingatlan forgalmazás
 - külföldi munkavállalás, stb

ADÓTERVEZÉSI ESZKÖZÖK

- Az adózás más területre történő átcsoportosítása
- Az adózás más személyekre történő allokációja
- Az adózás időbeli allokációja
- Jövedelmek transzformálása

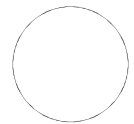
AZ ADÓTERVEZÉS LEGITIMÁCIÓJA

A vállalkozások tevékenységének jogi alapelve:
Mindent szabad, amit a törvény nem tilt.

Adóelkerülésre való jog

*(ez nem jelenti a jogi alakítási lehetőséggel
való visszaélést!)*

**Legfontosabb elvárás:
a törvényesség betartása!**

KETTŐS ADÓEGYEZMÉNYEK

- A kettős adóztatás elkerülését célozzák, nem pedig a kettős „nem-adózás” elkerülését
- Jellemzően a szerződő államok egymással ütköző (adó)szabályait hivatott rendezni
- Az adóztatás jogát adja meg, illetve korlátozza a szerződő államok vonatkozásában
- A belső jog és az adóegyezmények viszonya
- Az OECD modellegyezmény
- Egyéb, pl. az Amerikai Egyesült Államok modellegyezménye

A JÖVEDELEMADÓZTATÁS ALAPJAI

- Egy adott ország belső jogszabályai alapján az alábbiak szerint gyakorolja adóztatási jogát
 - Az „**illetőség szerinti állam** elve” („residence principle”)
 - „**Forrásország szerinti** adóztatás elve” („source country principle”)
- A magyar társasági adó- és személyijövedelemadó-szabályok az alábbiak szerint definiálják az állami adóztatási szuverenitást
 - A **magyar illetőségű** személyek „világjövedelme” adóköteles Magyarországon (korlátlan adókötelezettség)
 - **Külföldi illetőségű** személyek magyar forrású jövedelmei adókötelesek Magyarországon (korlátozott adókötelezettség)

AZ ILLETŐSÉG MEGÁLLAPÍTÁSA

- **Alapja:** az érintett országok belső szabályai, kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezmények
- **Magánszemélyek** illetőségének meghatározása
 - Lakóhely, állandó tartózkodási hely, létérdek központja, szokásos tartózkodási hely, állampolgárság
- **Társaságok** esetében
 - Székhely (bejegyzés), vagy üzletvezetés helye
 - Kettős illetőség („dual residence”) esetén az ún. „tiebreaker clause” alapján a tényleges üzletvezetés helye

FORRÁSSZABÁLYOK

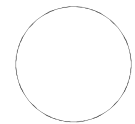
- A jövedelem forrása néhány alapvető jövedelemkategória esetében jellemzően a következő
 - **Kamat:** a kamat fizetésére kötelezett illetősége szerinti állam
 - **Jogdíj:** a jogdíj fizetésére kötelezett illetősége szerinti állam
 - **Osztalék:** A fizetésre kötelezett székhelye szerinti állam
 - Ettől lehetnek eltérő szabályok!

TRANSZFERÁRAK MEGÁLLAPÍTÁSA

- A transzferáraknak a szokásos piaci árral összhangban kell lenniük, egyéb esetekben az adóalap módosítása szükséges/lehetséges
- Transzferárak megállapításának módszerei:
 - Összehasonlító független árak módszere (CUP)
 - Vizonteladási árak módszere (RPM)
 - Költség-jövedelem módszer (CPLM) (C+)
- Egyéb módszerek
 - Nyereségmegosztáson alapuló módszer (PSM)
 - Összehasonlítható nyereség módszer (CPM)
 - Transactional Net Margin Method (TNMM)

TRANSZFERÁRAZÁS

- A transzferárakról nyilvántartást kell készíteni
 - Kivéve állami tulajdonú cégek és KKV-k
- Amennyiben az alkalmazott ár nem összeegyeztethető
- a szokásos piaci árral, az adóalapok módosítására van
- szükség
 - Növelő tétel:
 - Szokásos piaci ár feletti vásárlás
 - Szokásos piaci ár alatti értékesítés
 - Csökkentő tétel
 - Szokásos piaci ár alatti vásárlás
 - Szokásos piaci ár feletti értékesítés

MIÉRT FONTOS A TRANSZFERÁRAZÁS AZ ADÓHATÓSÁGOK RÉSZÉRE?

- A globalizálódott világban a multinacionális cégek sok országban tevékenykednek
- Az országokban eltérőek az adókulcsok és az adózási szabályok
- Pusztán a profit átcsoportosításával mérsékelhető a csoportszintű effektív adókulcs
 - A profit mozgatható!
 - A profit együtt mozog a: i) vállalt kockázatokkal; ii) az alkalmazott eszközökkel; és iii) az ellátott funkciókkal
- Az adófizetés csökkenését megakadályozandó:
 - Szokásos piaci árat kell alkalmazni a csoporton belüli ügyletekben
 - Nyilvántartásokat kell készíteni a legtöbb OECD államban, így 75 Magyarországon is